

هشتمین کنگرس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

بررسی گسترش و تقویت تشکل‌های مردمی به منظور افزایش سرمایه اجتماعی و تحکیم ساختار درونی نظام با تأکید بر تشکیلات بسیج مردمی

اسماعیل حیدری^۱، مسعود جعفری‌نژاد^۲

چکیده

بی شک وجود نهادهای انقلابی خودجوش و سامان دهی شده، بعد پیروزی انقلاب اسلامی می‌تواند نقش بسیاری در پویایی جامعه ایفا کند.

حرکت‌های اجتماعی نیازمند برخورداری از همان محرک‌های ایجادکننده انقلاب اسلامی که می‌توانند به صورت مستمر و حیات بخش، جامعه را به سمت اهداف ترسیم شده انقلاب راهنمایی نمایند و موجبات حرکت اصولی و ایده آل جامعه به سمت آنها شود. در جامعه اسلامی - ایرانی نیز هدف پیشرفت جامعه و ملت و جهان اسلام از آنچنان جذابیتی برخوردار است که به عنوان محرکی اجتماعی عمل می‌کند و می‌تواند موج‌های اجتماعی با قصد رسیدن به آن اهداف متعالی، نوعی انرژی تعمیم یافته برای جامعه و ملت تولید کند.

بسیج به سبک امام خمینی (ره) به عنوان تشکل مردمی برخاسته از انقلاب اسلامی ماهیتی ویژه و تاریخ ساز برای خود تعریف می‌کند.

فرضیه مقاله بر این است که علت فاصله گرفتن با اهداف متعالی انقلاب اسلامی، مغفول ماندن از نقش محوری بسیج و تفکر بسیجی در ساز و کارهای اجرایی نظام جمهوری اسلامی است.

در این مقاله روش تحقیق، توصیفی، تحلیلی، با روش مطالعه اسنادی، کتابخانه‌ای و با استفاده از مقالات اینترنتی صورت پذیرفته است.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت - بسیج - جهان اسلام - انقلاب اسلامی

مقدمه

یکی از بحث‌های مطرح شده در حوزه ی پیشرفت، وجود سرمایه اجتماعی است. سرمایه اجتماعی را از مهم‌ترین توانمندی‌های یک جامعه برای گام برداشتن در مسیر پیشرفت دانسته‌اند. لذا نخست به بحث‌های نظری در این باب می‌پردازیم. و نقش آنرا در سرمایه اجتماعی اسلام بررسی می‌نمائیم. و سپس تعامل بسیج و سرمایه اجتماعی و نقش آنرا در ابتناء تمدن نوین اسلامی تبیین می‌کنیم.

۱. دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

۲. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

مفهوم و انواع سرمایه اجتماعی

مفهوم سرمایه اجتماعی میزان ارتباطات میان افراد و هنجارهای حاکم بر این ارتباطات است که موجب ارتقای سطح همکاری اعضای جامعه می شود مفهوم سرمایه اجتماعی، مفهومی گسترده است و شامل کمیت و کیفیت روابط اجتماعی گوناگونی است که میان افراد، گروهها، سازمانها و نهادهای جامعه برقرار است. و موجب افزایش همکاری افراد در راستای تأمین متقابل آن ها می شود. انواع سرمایه اجتماعی عبارتند از:

سرمایه اجتماعی ساختاری (Structural) و سرمایه اجتماعی شناختی (Cognitive)

سرمایه اجتماعی اثرات مثبت مهمی بر اقتصاد و ابعاد دیگر زندگی اجتماعی انسانها دارد. در یک تقسیم بندی، سرمایه اجتماعی را می توان در سه سطح خرد، میانی و کلان مورد مطالعه قرار داد. در سطح خرد، سرمایه اجتماعی ناظر بر روابط میان افراد و خانواده هاست. سرمایه اجتماعی در سطح خرد بر اساس میزان صمیمیت حاکم بر افراد، به دو نوع غیر رسمی (informal) (درون گروهی)، و تعمیم یافته (Extended) میان گروهی تقسیم می شود.

سرمایه اجتماعی غیر رسمی (درون گروهی) سطحی از سرمایه اجتماعی است که میان افرادی که ارتباط نزدیک و صمیمی با هم دارند وجود دارد مثل اعضاء خانواده، دوستان نزدیک و همسایگان: در مقابل سرمایه اجتماعی تعمیم یافته (میان گروهی) در میان افرادی رواج دارد که روابط دوستانه و خصوصیات مشترک کمتری میان آنها حاکم است. مثل اعضای گروههای اجتماعی سطح میانی (رابط (linking)) شامل پیوند ها و روابط عمودی است.

روابط حاکم میان سازمانها و گروهها و همین طور روابط میان اعضای آنها را در بر می گیرد.

سطح کلان (نهادی) (institutional) فراگیرترین جنبه سرمایه اجتماعی است که شامل رسمی ترین روابط و ساختارهای نهادی می شود. این بخش از سرمایه اجتماعی به محیط اجتماعی و سیاسی می پردازد که به ساختارهای اجتماعی شکل می دهد. رژیم سیاسی، سلطه قانون، نظام قضایی و آزادی های سیاسی و مدنی، نهادهایی هستند که از طریق آنها سرمایه اجتماعی کلان شکل می گیرد. (حسینی، ۱۳۸۶)

الگوی اسلامی بر مشارکت اجتماعی

مشارکت اجتماعی در یک جامعه با فعالیت افراد در گروهها و سازمان های اجتماعی شناخته می شود، در ادبیات سرمایه اجتماعی دو دیدگاه متفاوت در مورد اثرات گروههای اجتماعی وجود دارد. دیدگاه اول مربوط به پاتنام است که بر اساس آن شبکه های مشارکت اجتماعی (گروههای اجتماعی) از اشکال اساسی سرمایه اجتماعی محسوب می شود.

این شبکه ها به تدریج عادت های همکاری، همبستگی و نشاط عمومی را در اعضای خود تقویت می کنند و هنجار معامله به مثل را در جامعه گسترش می دهند.

دیدگاه دوم، دیدگاه اولسون است که بر اساس آن، گروهها غالباً با اهداف منفعت طلبانه ایجاد می شوند و بنابراین به رشد و توسعه آسیب می رسانند. (Olson, 1996)

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

ایجاد انسجام و اعتماد درون گروهها که معمولاً بر اساس طبقه، شغل و یا قومیت صورت می گیرد، می تواند به قیمت کاهش اعتماد بین گروهی (سرمایه اجتماعی تعمیم یافته) تمام شود و تأثیر منفی بر سرمایه اجتماعی کل جامعه داشته باشد.

علاوه بر این، در برخی از گروههای اجتماعی ممکن است مواردی نظیر تقویت نژادگرایی، پارتی بازی، ارتباطات غیرشفاف و ... وجود داشته باشد که ناشی از روابط اخلاقی غیر رسمی درون شبکه ای است. با در نظر گرفتن این دو دیدگاه متفاوت می توان نتیجه گرفت که تأثیر مشارکت اجتماعی بر رشد و توسعه جوامع مبهم است. (wikifeqh, 1394)

الگویی که در اسلام برای مشارکت اجتماعی مشخص شده است می تواند اشکالات ذکر شده را برطرف سازد. مطابق اصل تعاون، گسترش فعالیت های گروهی در کارهای مفید و مشروع مورد توصیه اسلام می باشد (حسینی، ۱۳۸۶). اسلام الگوی خاصی برای مشارکت اجتماعی ارائه می دهد. که بر اساس آن فعالیت های داوطلبانه گروهی افراد جامعه فقط در مورد کارهای مفید و مشروع انجام می شود. بر خلاف این دیدگاه، در دیدگاه غربی، مشارکت اجتماعی باید در امور مختلف گسترش پیدا کند. و این امور نباید حتماً مفید، سازنده با اهداف خیرخواهانه و در چارچوب قواعد اخلاقی و مذهبی باشد. در الگویی که آیین اسلام برای مشارکت اجتماعی مشخص کرد. این مشارکت باید در اموری صورت گیرد که مفید، با اهداف خیرخواهانه، و در چارچوب اصول و مقررات اسلامی باشد.

از سوی دیگر دین اسلام تأثیر عمده ای در افزایش اعتماد بین گروهی (اعتماد تعمیم یافته) دارد. و از این طریق اثرات منفی گروههای اجتماعی را از بین می برد. در حالی که مشارکت اجتماعی در اسلام همراه با اتحاد و یکپارچگی تمام افراد و گروهها در سایه ایمان و عمل به دستورات اسلامی است و تنها افراد به خاطر مشارکت در امور مختلف که همگی مفید و مشروع و با اهداف خیرخواهانه هستند در گروههای مختلف قرار می گیرند. و در نتیجه وجود این گروهها هیچ گونه تأثیر منفی بر روابط افرادی که متعلق به گروههای مختلف هستند ندارد. در مجموع می توان گفت که مشارکت اجتماعی با الگوی اسلامی می تواند تأثیر عمده ای بر رشد و توسعه جامعه اسلامی داشته باشد. زیرا اولاً اسلام انگیزه های قوی برای مشارکت خیرخواهانه در مسلمانان ایجاد می کند و این مشارکت تنها در امور مفید و مشروع صورت می گیرد و ثانیاً در سایه اصول وحدت و اخوت، عضویت افراد در گروههای مختلف اجتماعی موجب تفرقه و کاهش اعتماد تعمیم یافته نمی شود. (جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۴)

کاربرد در توسعه جامعه اسلامی

همان طور که گفته شد سرمایه اجتماعی تأثیر عمده ای در توسعه و پیشرفت جوامع دارد. ما برای این که کشور خود را در مسیر پیشرفت همه جانبه هدایت کنیم نیاز داریم به این که با استفاده از الگوهای اسلامی، سرمایه اجتماعی جامعه را افزایش و مشارکت مردم را در امور مختلف گسترش دهیم برای این کار لازم است برنامه جامعی برای افزایش سرمایه اجتماعی تدوین و اجرا شود. باید الگوهای اسلامی در این زمینه شناسایی و در تدوین این برنامه جامع به کار گرفته شود. برای افزایش سرمایه اجتماعی با الگوی اسلامی دو راهکار عمده وجود دارد.

۱- نهادینه کردن اعتقادات و فرهنگ اسلامی

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

توسعه فرهنگ اسلامی، زیر بنای توسعه اقتصادی و اجتماعی است.

اگر اکثر افراد جامعه اسلامی، ایمان و بصیرت کافی داشته باشند و به اجرای اصول اسلامی پای بند باشند. سرمایه اجتماعی زیادی در جامعه بوجود می آید در این میان پای بندی رؤسا و مسئولان حکومتی به اجرای اصول اسلامی اهمیت ویژه ای دارد.

۲- بسیج مردم در امور و عرصه های مختلف اجتماعی

تجربه دهه های گذشته انقلاب اسلامی نشان می دهد هر جا که مردم در قالب بسیج عمومی به صورت داوطلبانه و خود جوش در امور مشارکت کرده اند مشکلات حل شده و رشد و پیشرفت نمایان شده است. ولی در غیاب بسیج مردمی، دولت ها به تنهایی قادر به حل تمام مسائل و مشکلات نبودند. بنا براین دولت ها باید زمینه بسیج عمومی مردم را فراهم سازند و این به منزله ی یک اصل اجتناب ناپذیر در راستای پیاده کردن اصل تعاون در جامعه است. که می تواند منشأ بسیاری از تحولات و پیشرفت ها در جامعه باشد.

حلقه ی مفقوده و نسخه ی شفابخش جامعه انقلابی ایران اسلامی بسیج میلیونی مردم است.

در همین رابطه معمار کبیر انقلاب اسلامی فرمودند:

بسیج شجره طیبه و درخت تناور و پر ثمری است که شکوفه های آن بوی بهار وصل و طراوت یقین و حدیث عشق می دهد. بسیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش برگلدسته های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سرداده اند. بسیج میقات پا برهنگان و معراج اندیشه پاک اسلامی است که تربیت یافتگان آن، نام و نشان در گمنامی و بی نشانی گرفته اند بسیج لشکر مخلص خداست که دفتر تشکل آن را همه مجاهدان از اولین تا آخرین امضا نموده اند.

من همواره به خلوص و صفای بسیجیان غبطه می خورم و از خدا می خواهم تا با بسیجیانم محشور گرداند. چرا که در این دنیا افتخارم این است که خود بسیجی ام.

بسیج در اندیشه امام خمینی (ره)

حضرت امام که همیشه بر نقش مردم و اهمیت حیاتی آن در تأمین سلامت و موفقیت نظام تأکید می کردند، با درایت خاصی در آذر ۱۳۵۸، طی بیاناتی ضرورت تشکیل مدرسه عشق یا همان بسیج مستضعفان را اعلام فرمودند. برکات این شجره و عطر دلاویز شکوفه های آن در طی بحرانیهای سالهای اولیه انقلاب جنگ تحمیلی و بعد از آن به سراسر مملکت اسلامی ما رسید و فضای آن را معطر ساخت.

در سخنان امام (ره) سابقه بسیج به بیداری قوم بنی اسرائیل و قیام آن قوم برضد ظلم فرعون، به فرمان حضرت موسی (ع) باز میگردد و هم چنین ملهم از .

بسیج اصحاب پا برهنه و فقیر صغه در برابر ظلم و غارت اشراف بت پرست مکه به دعوت رسول مکرم اسلامی (ص) می باشد.

و نیز اهتمام ائمه اطهار(ع) که نگرش الهی داشتند. و به تشویق مردم به هم پیمایی برای حل مسائل سیاسی و کاهش گرفتاری مسلمین باز می گردد.

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

مراد حضرت امام (ره) از بسیج، فراتر و جامع تر از معانی مذکور در لغت نامه هاست. و حتی با درک اغلب مردم از بسیج به عنوان نهادی رزمی متفاوت است.

در اندیشه امام (ره) بسیج یک نهادی است اجتماعی با ابعاد متعدد در این نگرش، بسیج صرفاً سازمانی نظامی نیست که فقط در زمان جنگ و برای دفاع در مقابل دشمن شکل گرفته باشد. بلکه نهادی است وسیع پاسخگوی نیازهای اساسی و حیاتی جامعه و با اجزای دیگر اجتماع چنان هماهنگی و پیوندی دارد که انفصال آن جز با انحلال جامعه اسلامی متصور نیست.

حیثیت امروز نظام، تا حد زیادی مدیون بسیج و حضور همه جانبه مردم در آن بوده است. حتی تصاحب قدرت جهانی اسلام با بسیج همه جانبه و فراگیر در جهان میسر خواهد بود. به گفته امام راحل، این امر شدنی است و باید به دنبال تحقق آن بود.

بسیج محصول سرمایه اجتماعی (انقلاب اسلامی)

بسیج حاصل قرن ها تجربه و فراز و فرودهای ملت بزرگ ایران است که در حافظه تاریخی خود زخم ها برداشته و بی مهری ها دیده، شاهد تاخت و تازهای فراوانی بوده، صعود و افولهای گاه و بیگاه او را گنجینه ای از تجربه نموده است بسیج اینک هم یک تفکر است و هم یک تشکل و هر دو هم سنگ هم دارای اهمیت اند. اصل مهم این است که امام و معمار کبیر انقلاب اسلامی برای آن و احیای تمدن اسلامی نقشی بی بدیل و محوری قائل شده اند.

این رویکردی است که امام نسبت به جمهوریت نظام و مردمی بودن آن دارند در اندیشه امام قبل از پیروزی انقلاب اسلامی پیش بینی ماندگاری انقلاب مقدس اسلامی با تکیه بر بسیج شده است.

همین رویکرد بود که باعث شد انقلاب به پیروزی برسد و حفظ شود ما در انقلاب مشروطه و نهضت ملی شدن صنعت نفت با دو قیام مردمی روبه رو بودیم که به مرحله پیروزی هم می رسند اما علت این که نمی توانند ادامه بدهند خلأ وجود بسیج و خلأ نبود رویکردی است که نیروهای مردمی را برای دفاع از دست آورد خودشان و نهضتی که پیروز شده است در صحنه حفظ کنند. در واقع مردم کنار گذاشته شدند و عملاً جریانهای سیاسی و اختلافات میان آنها باعث شد که ما نتوانیم دستاوردهای این دو انقلاب بزرگ را حفظ کنیم در پیروزی انقلاب اسلامی ما با این مسئله مواجه هستیم.

که با وجود این که توطئه ها علیه انقلاب بیش از آن دو بود انقلاب به راه خود ادامه می دهد. و در مقابل توطئه ها و فتنه ها پیروز می شود انقلاب اسلامی در کودتای پادگان نوژه با تهدیدی بزرگتر و خطرناکتر از کودتای ۲۸ مرداد مواجه می شود.

چنان چه ما با محاصره اقتصادی قوی تر همزمان با اغتشاشات و تجزیه طلبی هایی مواجه بودیم که نشان می دهد همه آن چه که دشمن از امکانات و توانایی ها در اختیار دارد به صورت کامل تری برای مواجه با انقلاب اسلامی به کار می گیرد.

معمار و بنیانگذار انقلاب اسلامی است، ساز و کار مناسبی در راستای اداره و ماندگاری انقلاب با توجه به تجربیات تاریخی ارائه می دهد و در کنار اسلامیت انقلاب مسئله جمهوریت را مورد توجه خاص قرار داده و با اتکا به سرمایه

هشتمین کنگره‌س الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالش‌ها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

های انسانی که طی سالیان متمادی در احیای آنها برنامه ریزی نمودند و جامعه‌ی انقلابی متکی به اسلام ناب را بر آنها ابتناء کردند و جوانانی مصمم به تغییر بنیادی در جامعه عقب‌نگه‌داشته شده‌ی ایران را مسلح به خود باوری یعنی این که من می‌توانم هویتم را بازسازی کنم، پرورش دادند. می‌توانم نظام زندگی، نظام اجتماعی، مناسبات اجتماعی و سبک زندگی را براساس تعریف و تشخیص و طراحی خودم به کار گیرم. البته کارکرد و این نقش انقلاب اسلامی به عنوان یک مقاومت هویتی و سازندگی هویتی، رسالت و اهمیت انقلاب اسلامی را در تاریخ معاصر ایران چندین برابر می‌کند.

شخصیت جامعه انقلابی مورد نظر حضرت امام (ره) مسلح به اراده آهنین و گریزان از تسویف (به فردا واگذار کردن امور)، سستی در عمل و بالتبع شجاعت و قاطعیت در تصمیم، ایشان می‌فرماید:

تا نخواهیم یک کاری راه نمی‌توانیم و تا بیدار نشویم نمی‌خواهیم (صحیفه نور، ج ۱۳) بحث دیگر در آماده‌سازی جوانان و آحاد مردم روح امید است کسب اعتماد به نفس ملی، در گرو امید به موفقیت است. در مقابل، یأس و قنوط در تعالیم دینی از گناهان کبیره و از جنود ابلیس است (صحیفه نور، ج ۱۳)، حضرت امام (ره) قبل از دفاع مقدس و در دوران دفاع جملاتی دارند که ذات و کرامت و توانمندی ملت ایران را احیا می‌گرداند. و برای ادامه حرکت رو به جلوی مردم بزرگ ایران اسلامی و مقابله با قرن‌ها تحقیر و دمیدن روح یأس و ناامیدی و عدم توانایی او برای اداره‌ی امور خود و برخورداری از موهبت‌های الهی در محدوده‌ی سرزمینی‌اش، اقدام به اصلاح باورهای او می‌نماید. گفتیم که اعتماد به نفس می‌تواند در خدمت هویت ملی در آمده و جامعه‌ای که به سوی فعلیت و مبارزه فعالانه با بحران به پیش رود، بر اساس سیره‌ی امام خمینی (ره) لازم است در این مرحله خط آسیب‌های هویتی و تفکری که احیاناً عارض جامعه شده است را بزداید. اصلی‌ترین این باورها، همین عدم ایمان به ظرفیت‌ها و توانایی است. باید از مغز ملت‌ها این نمی‌شود‌ها را بیرون کرد. و به جای آن می‌شود‌ها را گذاشت(نه) می‌شود این کار را کرد (صحیفه نور، ج ۱۴). استقلال روحی و قطع تمایلات منفعلانه مبنی بر وابستگی به دیگران، از محصولات این پروژه اجتماعی است که امام خمینی (ره) بشدت آنرا توصیه می‌نمودند. و بر همین اساس تحت هیچ شرایطی هدف گذاری خود مبنی بر عداوت و دشمنی ذاتی با جبهه استکبار و اصل سازش‌ناپذیری در مواجهه به آنها را تغییر نمی‌دهد و تنها راه‌رهایی و استقلال به معنای حاکمیت اراده‌ی ایرانی - اسلامی را بدان معطوف می‌دارد.

و هر آنچه اراده‌ی غیر از این طریق را انحراف و وهن این احیای تمدنی نوین اسلامی ایرانی می‌داند. ایشان پیوسته تأکید داشتند که برای رشد و شکوفایی حتی اگر به معنای رسیدن به مراحل باشد که دیگران به آن رسیده‌اند لازم نیست ارزشها و هویت خود را تحقیر نمائیم. این‌ها همه ذیل نوسازی هویتی قرار می‌گیرد. این‌ها القاء هویت است اینها القاء اعتماد به نفس است اینها القاء امنیت اجتماعی است. (ملکوتیان، ۱۳۸۷)

یعنی ملت ایران، اگر مانعی هم بر سر راهت باشد می‌توانی آنرا کنار بدهی، البته جنس این نوع اعتماد بخشی با انواع آن در جامعه سکولار تفاوتی ماهوی دارد.

یعنی نفس اماره ملت را نمی‌خواهد حاکم کند. بلکه آن نفس مطمئنه آن خود معنوی و خدا جو را حاکم می‌سازد. و دقیقاً این معنا در انقلاب اسلامی در ایران جامه عمل می‌پوشد و مردم خاصه جوانان ملبس به این فرهنگ ناب

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

اسلامی می گردند "وکان بنیان مرصوص" می شوند و بنیان حکومت تا بن دندان مسلح پهلوی ها که مورد حمایت ابر قدرت زمان آمریکا و غرب بودند را ساقط می کنند.

و بعد از آن امام (ره) با مهندسی از پیش طراحی شده سازوکارهای انقلابی را یکی پس از دیگری به مرحله اجرا می گذارند. و فرزندان انقلابی او همچون تربیت یافتگان پیامبر رحمة للعالمین در صدر اسلام بسترهای تمدنی نوین اسلامی را قدم به قدم پایه گذاری می کنند. کمیته های انقلاب اسلامی به فرمان امام جهت پاسداری از دست آوردهای شکوهمند پیروزی انقلاب شکل می گیرند با تأسی به کلام وحی قل انما اعظکم به واحده ان تقوموا لله مثنی و فرادی در راستای محرومیت زدایی و تقویت پیوندهای انقلابی رهسپار مناطق محروم و یاری رساندن به کشاورزان عزیز و سازندگی در روستاها می شوند. جوانان با روحیه انقلابی و تربیت یافته با معیارها و مبانی اسلامی و متخلق به آن با بضاعت های متفاوت و تخصص های گوناگون جهت محرومیت زدایی به فریاد هموطنان خود می شتابند در اقصی نقاط کشور و برای پیشرفت و شکوفایی آن آستین همت بالا می زنند و در مدت کوتاهی خدمات شایانی را عرضه می دارند.

امام در تکمیل و نهادینه نمودن نیروهای انقلاب و پاسداری از انقلاب اسلامی و ارزش های آن اقدام به تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی می نماید که چشم طمع استکبار جهانی و ایادی آن را برای همیشه ی تاریخ نسبت به ایرانی اسلامی خارج سازد و این نهاد سازی ها اینک که در آستانه چهل سالگی انقلاب اسلامی می باشیم نشان از درایت و آینده نگری امام (ره) برای ماندگاری انقلاب و دست آوردهای عظیم آن دارد. برای برپایی تمدن نوین اسلامی که مبتنی بر مبانی اسلام سیاسی و بر عدالت اسلامی و هم چنین الگویی تمام عیار و آرمانی بنام الگوی ایرانی - اسلامی برای پیشرفت در مقابل مسلمانان منطقه و جهان و سپس بشریت، نیازمند اقتدا به همان مدلی می باشیم که امام در کوران انقلاب و هنگام پیروزی از آن بهره بردند و آن اعتماد به جوانان مؤمن و انقلابی به اسلام ناب محمدی که دردهای بی درمان جامعه ی آلوده به فرهنگ غربی را درمان و در همه ی عرصه های سازندگی سربلند خارج شد.

و در مقابله و جهاد با همه ی دشمنی های استکبار طرف پیروز بوده است - بازگشت به توانائی های داخلی و اعتماد به جوانان مؤمن و انقلابی و پاک رمز موفقیت انقلاب بوده و خواهد بود تجربه ی موفق اعتماد به دانشمندان ایرانی و نیروی عظیم ایشان در مجامع مختلف علمی - دانشگاهی و مراکز دفاعی، پزشکی - نانو - هسته ای و ... که ایران را بر قله های افتخار نشانده است. بخش کوچکی از توانائیهای مغفول مانده ی نسل خمینی کبیر است.

نتیجه گیری

ما باید با تکیه بر الگوی خودی و بومی به سمت نوسازی نرم افزاری نظام اجتماعی، نظام اقتصادی، نظام حقوقی، نظام قضایی، نظام رسانه ای، نظام آموزشی و که از همه مهمتر حرکت کنیم. اگر جمهوری اسلامی بتواند با استفاده از بسط الگوی اولیه اعلامی خود و بر اساس طراحی مدل متکی بر مهندسی بنیانگذار و معمار کبیر فقید انقلاب اسلامی و رهبری امام خامنه ای به سمت نوسازی فرهنگی برود، حتماً نسخه پایدار پاسخ به بحرانهای جامعه ایران خواهد بود.

هشتمین کنگره اسامی اسلامی ایرانی شرف؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیست و دوم و بیست و سوم خردادماه ۱۳۹۸

و قطعاً وارد آن لایه تمدن سازی هم خواهیم شد. برنامه ریزی‌های فرهنگی و طراحی اهداف باید با وضعیت جامعه انقلابی ایران همسو باشد.

مع الاسف برنامه ریزی‌های موجود، با برنامه ریزی‌های فرهنگی در یک جامعه سکولار فرقی ندارد، در حالیکه توجه به اسلام ناب محمدی و لزوم آن باید برگستره‌ی امور جامعه سایه بیاندازد و می‌بایست به سمت جامعه‌ی شایسته و تراز انقلاب اسلامی که شرط حیات و ادامه بقای نظام جمهوری اسلامی و دست‌یابی به اهداف آن است گامها هماهنگ برداشته شود. و تمام توان جامعه در احیای این مهم بسیج گردد.

با استناد به این منطق که انقلاب اسلامی برای تداوم آرمانهای خود باید متکی به همان عواملی باشد که پیروزی آنرا رقم زدند. (اسلام سیاسی - رهبری ولایت فقیه و وحدت مردمی) از این رو پیشنهاد می‌گردد.

۱- این انقلاب اسلامی است و با اتکا به مبانی خدا باوری، جهان‌شناختی و انسان‌شناختی دینی شکل گرفته، و اصرار بر وارد نمودن تحلیلهای برداشتهای التقاطی در جهت توضیح و تفسیر آن و یا به هرنحوی خدشه در مبانی آن. موجبات تضعیف در حرکت روبه جلوی آن است که به درستی تا به حال وهن تمامی تحرکات را به نظاره نشسته ایم لذا تمامی تلاشها می‌بایست در راستای تبیین و تحلیل بر اصالت این معنا صورت پذیرد که یگانه راه نجات (فلاح) و پیروزی است.

۲- احیای عملی پذیرش ولایت مطلقه فقیه در دستگاه‌های اجرایی کشور لذا برای این منظور و اجرای مرقانون اساسی لازم است نهاد (خبرگان رهبری) این مهم را که در راستای مقاوم سازی این حرکت عظیم براساس مبانی خداشناختی، جهان‌شناختی و انسان‌شناختی است رصد نموده و انحراف از آنرا گوشزد و در صورت لزوم بعنوان تخلف در مسیر قانونی پیگیری نماید.

۳- انسان تراز انقلاب اسلامی همان است که در دامن ولایت پرورش یافته - بستر انقلاب آنهم متکی بر اسلام را بعنوان بازوان ولایت مهیا می‌سازد و در پی تلاشهای هدفمند مردم را به واسطه اخلاص به صحنه می‌کشاند و اسباب پیروزی را فراهم می‌نماید. لذا در این مقوله پیشنهاد می‌گردد:

۱- بکارگیری نسل جوان انقلابی مستعد که بفرموده رهبری انقلاب امید آینده انقلاب به اخلاص و اتکال آنها به خدا و آمادگی جهت ایثار و فداکاری ایشان است.

۲- برخورداری از جوانان صاحب رفتارهای انقلابی برای برپایی تمدن اسلامی، با گوش سپردن به فرمانهای رهبری و داشتن جاذبه و دافعه، حضور بهنگام و آتش به اختیار ...

۳- رفتارهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی: همچون مقابله با تهاجم فرهنگی، سرلوحه قراردادن عمل به قانون، حفظ وحدت و پرهیز از تفرقه، انجام کار فرهنگی تمیز و خودجوش چنانکه در بسیج اتفاق می‌افتد، تحکیم روابط خانوادگی و ...

۴- رفتارهای اقتصادی و خدماتی در راستای آبادانی کشور با بهره برداری از پتانسیل بسیج که در تمامی عرصه‌ها تشکیلات منظم دارد، قدم برداشتن در مسیر خودکفایی کشور، تقویت تولید ملی و احیای اقتصاد مقاومتی.

منابع

- هشتمین کنگره علمی اسلامی ایرانی شرف؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و سوم خردادماه ۱۳۹۸
- ۱- جمعی از نویسندگان، (۱۳۹۴)، مجموعه مقالات نخستین کنگره‌ی بین‌المللی علوم انسانی اسلامی (جلد ۳)، تهران: انتشارات آفتاب توسعه، چاپ اول.
- ۲- حسینی، سید امیرحسین، علمی، زهرا، شارع پور، محمود، رتبه بندی سرمایه اجتماعی در مراکز و استانهای کشور، ۱۳۸۶، فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال هفتم، شماره ۲۶.
- ۳- صحیفه ی نور، ج ۱۳ صفحه ی : ۵۳۲
- ۴- صحیفه ی نور، ج ۱۳ صفحه ی : ۵۳۶
- ۵- صحیفه ی نور، ج ۱۴ صفحه ی : ۳۰۶
- ۶- ملکوتیان ، مصطفی، بازخوانی علل وقوع انقلاب اسلامی در سپهر نظریه پردازان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ص ۱۳۸

۷-The Loyic OF collecTive: Public Goods and the Theory of Groups (1965M), Olson. Harvard University Press